

ITALIAANSE LITERATUUR VIII

ALBERTO SAVINIO

• Alfred Krans

Alberto Savinio is het pseudoniem van Andrea De Chirico, geboren in Athene in 1891 en overleden in Rome in 1952.

Hij studeerde piano aan het conservatorium in Athene, daarna zette hij zijn muziekstudies voort in München bij Max Reger. Op zijn 17^e componeerde hij zijn eerste opera Carmelita. Van 1910 tot 1914 verbleef hij met zijn broer, de schilder Giorgio De Chirico, in Parijs, waar hij deel uitmaakte van de intellectuele avant-garde. Hier componeerde hij in 1914 zijn *Chants de la mi-mort*. Half dood was voor Savinio een verheugde ervaring tussen droom en werkelijkheid. Nadat hij had deelgenomen aan de eerste wereldoorlog, hij werkte o.a. als vertaler aan het Balkanfront, publiceerde hij

Hermaphrodito (1918), een experimentele roman in verzen en proza, geschreven in het Italiaans en Frans. Hij was schilder, musicus en auteur van essays over literatuur, kunst en muziek, die in 1984 verschenen in de bundel *Narrate, uomini, la vostra storia*).

Tot zijn verhalend werk behoren romans, verhalen en toneelstukken.

Uit Vertellingen, mensen, uw verhaal:

Nostradamus

“Het geluk”

Waar Nostradamus kwam, herhaalde zich het wonder van de genezing. Het volk wierp zich aan zijn voeten, kuste zijn handen, noemde hem “redder”.

De pest was eindelijk verdwenen. Het “wilde beest” was naar het oosten getrokken, de uitgedoofde fakkel in de hand en de vleugels van de vleermuizen hingen neer als sluiers zonder wind.

De hele Provence wilde Nostradamus eren. Marseille hield een openbare dankzegging en gaf hem een aanzienlijke levensrente. De notabelen overlaadden hem met geschenken, de kunstenaars schilderden zijn portret. Nostradamus riep de weduwen en wezen bij elkaar en verdeelde onder hen de geschenken, het goud, de rijke gaven.

Alles is mysterieus aan hem. Ook zijn geld is onuitputtelijk, niemand weet waar hij het vandaan heeft.

Is hij dus een oplichter? Heeft hij de steen der wijzen ontdekt? Of heeft hij ook, net als Isaac Laquedem, vijf stuivers in zijn beurs, die zich eeuwig vermenigvuldigen?

Het is de landelijke apotheose. De mooiste meisjes, die met bloemenslingers zwaaien en “hosanna” roepen, lopen in een stoet achter de muilezel van de redder.

De “dokter”, gekleed in lompen en gezeten op een muilezel, heeft niet de uitstraling van een krijgsman in harnas en zittend op een vurig strijdros. Maakt het wat uit? Op zijn manier ontbreekt bij Nostradamus fascinatie niet. Zijn deugden zijn zelfs groter en duurzamer dan die van een houwdegen.

Boven alles is er de grote ernst van zijn gemoed: deze ernst bevalt de vrouwen en boezemt vertrouwen in.

Bij de vrouw heeft de liefde een huiselijk karakter. De vrouw, die liefheeft, plaatst zich om het zo maar eens te zeggen in het hart van de man, die zij lief heeft en ze leeft met hem. Voordat ze tot de verhuizing besluit, wil ze zich overtuigen van de betrouwbaarheid van het huis en ze wil ervan verzekerd zijn, dat de muren stevig zijn, de fundamenten solide en dat het dak niet lekt.

Wat zit er in het hart van de “dokter”? Hij, die de zwarte pest heeft aangevallen zonder met zijn ogen te knippen, voelt soms een onweerstaanbare angst, die zijn maag doet samenkrimpen en zijn knieën laat knikken. Iets duisters ontwaakt in zijn ziel, dat alleen kan worden omschreven met de uitdrukking: “La joie fait peur”. Nostradamus zet zijn hielen in de buik van de muilezel en dwingt het arme beest tot een woeste galop zonder enige elegantie.

Wat heeft Nostradamus gezien? Is het dus waar, dat geluk een gevaar is?

De muilezel galoppeert; maar de galop van de muilezels-deze plebejers onder het paardenras, waarvan de ezels behoren tot het goede deel- is toch altijd een bastaard galop, promiscue, niet voor een overwinning, zoals alles, wat geen stijl heeft.

Nostradamus voelt in zijn nek de adem van zijn lofzangers. Maar de nieuwsgierigheid en vooral de agressiviteit om deze ongreijpbare figuur goed in het gezicht te kunnen kijken, het is nooit iemand gelukt.

Een wanhopig besluit werpt een muur voor hem op. De muilezel draait om zijn as. Als een troep nog warm van de strijd verschijnen voor de stevige Nostradamus de meisjes met hun vuurrode wangen, hun fonkelende ogen, hun zwoegende borsten als kwallen op een woelige zee. En tussen hen in loopt een zeer grote vrouw, zeer welgedaan, zeer mooi en zij ziet alleen hem. Ze maakt zich uit de groep los en nadert hem met uitgestrekte hand:

“Nostradamus”, zegt ze, “jouw uur heeft geslagen. Ik ben het Geluk. Geef me je hand en laten we elkaar gezelschap houden.”

En als na een minuut Nostradamus nog niet heeft besloten om te antwoorden, voegt de vrouw er met een zekere drift in haar stem aan toe: “Overigens valt er weinig te kiezen: als het Geluk zich aanbiedt, kan de mens niet nee zeggen.”

“Misschien is het beter om aan haar te ontsnappen”, denkt Nostradamus in zichzelf, geïnspireerd door de gave van helderziendheid, die zich altijd heel duidelijk bij hem manifesteert.